

Műsorterv a PACSIRTA RÁDIÓ A törvény igazsága c. adásaira

1. 2014 február 5: 15-től 16 óráig Mérleg-készítés Lendvai Ildikóval
2. 2014 február 12: 1 óra a közéleti bornírtságokról Trunkó Barnával
3. 2014 február 19: 1 óra Makrogazdaság, ország-világ téma Békesi Lászlóval
4. 2014 február 26: 1 óra Unió, szomszédok, külpolitika téma Ara-Kovács Attilával
5. 2014 március 5: 1 óra két demokrata jelölt portréja és programja: Laskovics Diána és Király József Bács-kiskun megye 1., 2. választókerület
6. 2014 március 12: 1 óra: alapjogok, fundamentumok, függetlenség, igazságszolgáltatás: beszélgetés Somody Bernadette-tel és Bencze Mátyással
7. 2014 március 19: 1 óra (jog)szociológia a maffia-államról Magyar Bálinttal
8. 2014 március 26: 1 óra a választási normákról, kihívásokról Tóth Zoltánnal
9. 2014 április 2: 1 óra kampányzáró+előretétekintés politikusokkal: Vadai Ágnes, Harangozó Gábor, Karácsony Gergő
10. 2014. április 9: 1 óra helyzetkép a választások után Kovács Zoltánnal, Megyesi Gusztávval (ÉS)

--

2014. 02.05-én 15 óra: Pacsirta Rádió A törvény igazsága c. adások beköszöntője

Tisztelt Demokrata Hölgyek és Urak! Kedves Jogot Tisztelő Hallgatók! Az internetes Pacsirta Rádióban elindul egy műsor-folyam, melynek középpontjában a jogállam igénye és tisztelete áll. Címe: a **törvény igazsága**. E két szó megfordítva is kifejező. Jó kiinduló pont lenne az **igazság törvénye** kifejezés is. Az összefüggő két szót Sütő Andrásról kölcsönöztem. *Sütő András szerint a törvény igazsága általános és sajnós hozzávetőleges: mint a katonabakancs*. Akkoriban mondta ezt a jeles író, amikor reménykedtünk abban, hogy majd ér valamit a törvény, s az igazság: nem fogja eltiporni holmi katonabakancs. Kevés kedvünk van 2014 Magyarországon szellemes egybevetésben szólni jogi közállapotainkról.

Mégse kapitulálhatunk. A törvény igazsága talán tetszhalott, de feltámasztható. A műsor erre tesz kísérletet. Jogászi kihívásként is, de főleg meggyőződésből. Fontos érv van erre. A világ 200 országát 3 módszer tartja mozgásban. 1)A demokráciákat a törvény uralma, amit jogállamnak hívunk. 2)A diktatúrákat a felsőbbség parancsa, a paternalizmus és a félelem uralja. 3)Egyes törzsi és más, afrikai, ázsiai kontrollálatlan rezsimeket pedig a káosz, a széthúzás, a rendetlenség, az anarchia jellemzi. Nagy baj, tarthatatlan helyzet, hogy Magyarország ma mindhárom jelleget magán hordja. 1)A közjogi rendszerből a jogállamiság – alkotmányos értékrend, jogbiztonság, hatalom-megosztás, együttműködés – nagyrészt kimúlt. Ám a magánjogi, civil kapcsolatokban maradt súlya a jognak. 2)Recseg-ropog ez is, de vannak szerződések: lehetséges jogvitában fair módon nyerni. Erőlködik, tolakodik, fenyeget és büntet a hatalom: megvetéssel és lekezeléssel néz gazdájára, a társadalomra. Autokrácia, féldiktatúra vitatja el jogainkat, süllyeszt alattvalóvá autonóm polgárt, holott nem mi volnánk őérte, hanem fordítva. Megbocsátás, konszolidáció helyén elbocsátás, korrump felhalmozás folyik. 3)A centrális erőter központosít: de se ereje, se kedve, se érdeke, se hatalma nincs mindent elrendezni. A végeken, a falvakban, az intézményekben, a periférián ezért szükségképpen fejtelenség, nemtörődömség, káosz honol.

Nem sokáig tartható mindez. Európa közepén vissza kell térnünk a 89-es demokratikus úthoz. A köztársaság alkotmányos berendezkedését, demokratikus jogállamát kell helyreállítani: megóvni a despotáktól, megerősíteni garanciákkal. Érvényre kell juttatni a - végre tisztességes tartalommal és fair módon meghozott - törvények betartását és

betartatását. Ennek pedig alfája és ómegája a széles értelemben vett, fair választásunk, s jogaink visszavétele.

Tartalmi és stílusbeli fordulat szükséges a mostani helyzethez képest. Kicsit érdemes visszatérni Sütő András szavaihoz. Bűne, baja, szégyene az utóbbi 3-4 év jogalkotásának, hogy gyakran nem is mindenkire kötelezően, **általánosan**, hanem nagyon is X,Y,Z személyére, (ön)érdekére hoznak kedvező, vagy olykor éppen hogy megtorló törvényeket. Ez abszurdum. Kivéve a gyevi bírót alapon többé ne lehessen törvényt hozni, törvénykezni. A jog alapigazságait tilos legyen megtagadni, eltiporni, felvizezni, kidumálni.

Klasszikus példa ad megvilágítást. A törvény nem tudása nem mentesít – valljuk. Magára vessen az, aki - bár megtehetette volna - nem tájékozódott a jogairól, a kötelességeiről. Csakhogy, ha novemberben hoznak visszamenőlegesen, tavaszi hatállyal hátrányt hozó regulát, hogy a csudában lett volna mód azt tudni, bekalkulálni. Sehogy! Itt a jogi fikció=illúzió. Nincs az a célszerűség, sem pofátlanság-megelőzés, ami miatt ilyet szabad tenni.

Nem agyomosásra törekszünk. Megpróbálunk érdekes, néha derűs szemléltetést is nyújtani az élet minden szegletét behálózó jogi kérdésekről. Nem csak jogászok fognak megszólalni: a jogállam mindenkié. A nem jogász hallgató (is) eltöprenghet érdekességeken. Otto von Bismarck szerint pl. minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke. Nem dicséret: azóta ló már alig van, nehezen jövünk le a magasból, kardunk rozsdás, szavakkal vívunk.

A jogász-induló így kezdődik: Nem ütik a jogászt agyon..., sok embernek mégis bizserog a tenyere. Nem vagyunk szentek. A jogállam nem a jogászok állama: mi magunk is szenvedünk a sok baklövéstől, kínos (mű)hibától.

Ars poetica-ként Thomas Mannt idézem. Kisregényében Mózes mondja: jól tudom, a törvényt nem fogják megtartani, parancsa ellen mindenkor és mindenütt vétkeznek majd. De átok az emberre, aki azt mondja: hazudjatok, gyilkoljatok, raboljatok, mert a törvény szavai - úgymond - nem érvényesek. Okulásul: nem az a szép a jogban, hogy senki sem sérti meg, hanem az, hogy ennek következménye van. A rend megbillen, majd helyreáll, s a körforgás tartán örökideig. Ezzel szemben a műsor-folyam reményeink szerint tavaszig, a polgárok okos, jó választásáig kitart. Ebben a szellemben vágunk neki, számítva értő figyelmükre.

Az adásaim nyomban pendrive-ra is kerülnek, és kisvártatva fenn lesznek ezen a honlapon: www.kollath.com.

Összeállította: Kolláth György